

УДК 796.032(083)

Кузнєцова О.Т.¹, Пасевич А.М.², Дворак В.В.³

¹ д-р пед. наук, професор, Національний університет водного господарства та природокористування

² старш. викл., Національний університет водного господарства та природокористування

³ студ., Національний університет водного господарства та природокористування

ВИСТУП СПОРТСМЕНІВ РІВНЕНЩИНИ В ЮНАЦЬКИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ

Анотація. У роботі виявлені характерні особливості змагань Юнацьких Олімпійських ігор. Подано результати виступів збірної України та медалістів Рівненщини в Літніх та Зимових Юнацьких Олімпійських

іграх. Охарактеризовано досягнення рівненських спортсменів з видів спорту та дисциплін.

Ключові слова: Юнацькі Олімпійські ігри, Рівненщина, медалісти, дисципліни.

Abstract. The paper reveals the characteristic features of the competitions of the Youth Olympic Games. The results of the performances of the Ukrainian national team and medalists from Rivne region in the Summer and Winter Youth Olympic Games are presented. The disciplines and achievements of Rivne athletes are characterized.

Key words: Youth Olympic Games, Rivne region, medalists, disciplines.

Юнацькі Олімпійські ігри (ЮОІ) – це мультиспортивні змагання мають усі атрибути «дорослих» Ігор: олімпійський вогонь, парад команд, церемонії відкриття та закриття, підняття прапорів на честь переможців, таке ж екіпування, як і в колег з основних збірних. Аналогічно до Олімпіад ЮОІ проводяться раз на чотири роки: Зимові – з 2012 року та Літні – з 2010. Участь в ЮОІ беруть спортсмени у віці з 14 років і можуть виступати максимум до 18 років. Дані вікові обмеження передбачено в Положенні щодо проведення Ігор. Міжнародні спортивні федерації з видів спорту мають визначити оптимальний вік атлетів, при цьому максимальна різниця у віці учасників у рамках певної дисципліни не може перевищувати 2 роки [3; 8].

Метою даного дослідження є визначення призерів і чемпіонів Юнацьких Олімпійських ігор – представників Рівненщини.

Рішення про започаткування проведення Літніх та Зимових ЮОІ було прийняте Міжнародним олімпійським комітетом на 119-й сесії, що відбулася у місті Гватемала з 4 по 7 липня 2007 року [4; 5]. Літні ЮОІ 2010 року, офіційно відомі як I Літні Юнацькі Олімпійські ігри (2010 Summer Youth Olympics), відбулися у Сінгапурі з 14 серпня по 26 серпня 2010 року. Це був перший схвалений Міжнародним олімпійським комітетом захід, проведений у Південно-Східній Азії [4]. Результати виступів збірної України та призерів Рівненщини в Літніх Юнацьких Олімпійських іграх подано у табл. 1.

На II ЮОІ, які проходили у Нанкіні (Китай), рівненський плавець Михайло Романчук здобув золото на дистанції 400 м. Він фінішував із результатом 3:49.76. Позаду нашого героя залишилися суперники з Сальвадору, Норвегії та Єгипту. Зазначимо, що ця золота нагорода стала першою для України на змаганнях та єдиною для Рівненщини за весь час проведення ЮОІ. Також Михайло Романчук виборов срібло на дистанції 800 м [8].

Таблиця 1. Результати виступів збірної України та призерів Рівненщини в Літніх Юнацьких Олімпійських іграх

Рік	Ігри, місто, країна	Представник Рівненщини	Вид спорту (медаль)	Загальноком. місце України	Медальний залік України (всього медалей)
2010	I Літні Юнацькі Олімпійські ігри <i>Сінгапур, Сінгапур</i>			4	9+9+15=33
2014	II Літні Юнацькі Олімпійські ігри <i>Нанкін, Китайська Народна Республіка</i>	Михайло Романчук	Плавання (400 м – золото; 800 м – срібло)	6	9+9+11=29
		Олексій Масик	Боротьба греко-римська (бронза)		
2018	III Літні Юнацькі Олімпійські ігри <i>Буенос-Айрес, Аргентина</i>	Дмитро Гонто	Стрільба (бронза) Змішана к-да	10	7+8+8 =23
2026	IV Літні Юнацькі Олімпійські ігри <i>Дакар, Сенегал</i>				

Учень обласної школи вищої спортивної майстерності та вихованець Костопільського обласного ліцею-інтернату фізичної культури і спорту II–III ступенів Олексій Масик – бронзовий призер II літніх ЮОІ в Нанкіні. Олексій – борець греко-римського стилю, поповнив скарбничку бронзових медалей української збірної. У поєдинку за третє місце у ваговій категорії 42 кг юнак переміг представника Таджикистану, піднявшись на третю сходинку п’єдесталу пошани.

Шестеро спортсменів-освітян Рівненської області, які увійшли у збірну команду України, показали високі результати під час участі в ЮОІ в Китаї. Це і дозволило Рівненщині посісти третю сходинку в рейтингу областей за кількістю нагород [8].

III літні Юнацькі Олімпійські ігри проходили в аргентинському Буенос-Айресі, на яких Україну представляли 55 атлетів у 22 видах спорту.

Серед них – троє представників Рівненщини. Це 16-річна легкоатлетка (800 м) Світлана Жульжик – ліцеїстка Костопільського обласного ліцею-інтернату та 17-річний Дмитро Гонта (кульова стрільба) – студент Рівненського автотранспортного коледжу [2]. Крім того, рівняни вболівали за баскетболістів, у складі яких був вихованець рівненської школи баскетболу Віталій Шорсткий, але на ЮОІ представляв Одеську область.

Світлана Жульжик з бігу на 800 метрів у кваліфікаційних забігах пододала дистанцію за 2.09,73 хв. На другому етапі змагань показала час 2.10,21 хв і з сумою двох результатів 4.19,94 хв посіла підсумкове шосте місце. Підготувала Світлану Жульжик до III літніх ЮОІ тренер-викладач Тетяна Фінчук [6].

Юні спортсмени України здобули 23 медалі (7–8–8) у 13 видах спорту [3; 4]. У підсумку наших земляків на II ЮОІ – бронзова медаль Дмитра Гонти з кульової стрільби, змішана команда (дисципліна: пневматичний пістолет, 10 м) [6].

Вперше Зимові ЮОІ відбулися у 2012 році. Збірна України була незмінним учасником усіх Зимових ЮОІ – в Інсбруку (2012), Ліллекхаммері (2016), Лозанні (2020) та Канвоні (2024) (табл. 2). На сьогодні на рахунку України в історії Зимових Юнацьких Олімпіад п'ять медалей: Олександра Назарова та Максим Нікітін («срібло», фігурне катання, танці на льоду, Інсбрук-2012), Христина Дмитренко («золото», біатлон, гонка переслідування, Ліллегаммер-2016); Орест Коваленко («бронза», фрістайл, біг-ейр, Лозанна-2020); Ярослав Лавренюк («срібло», скелетон, Канвон-2024) і Поліна Пуцко («бронза», біатлон, спрінт, Канвон-2024).

В Австрійському Інсбруку у командному заліку завойована лише одна медаль: «срібло» на рахунку фігуристів Олександри Назарової та Максима Нікітіна. Ще дві срібні медалі для України здобули фігурист Ярослав Паніот в командних змаганнях та Марія Долгополова у командних змаганнях з шорт-треку. Але медалі ці враховувалися у залік змішаної команди. Це – особливість Юнацьких Ігор.

В окремих видах спорту виступають команди, зібрані з представників різних країн. Змішані команди – це команди складені зі спортсменів, які представляють різні Національні олімпійські комітети. Поняття «змішаних команд» було введено ще на I Юнацьких Олімпійських іграх – 2010. Цікавим є те, що коли команда зі змішаних НОКів виграє медаль, то піднімають Олімпійський прапор, а якщо команда стала першою, то грає офіційний Олімпійський гімн [1, с. 73].

У складі спортсменів-кандидатів на участь у III Зимових Юнацьких Олімпійських іграх 2020 року у м. Лозанна (Швейцарія) у фрістайлі (дисципліна слоупстайл, біг-ейр) були два представники Рівненської

області: Орест Коваленко (тренери Ю.В. Досов, Г.П. Досова) та Данило Степанюк (тренери Л.А. Нос, Ю.В. Досов) [2].

Таблиця 2. Результати виступів збірної України та призерів Рівненщини в Зимових Юнацьких Олімпійських іграх

Рік	Ігри Місто Країна	Представник Рівненщини	Вид спорту (медаль)	Загальноком. місце України	Медальний залік України (всього медалей)
2012	I Зимові Юнацькі Олімпійські ігри <i>Інсбрук, Австрія</i>			24	0+1+0= (1)
2016	II Зимові Юнацькі Олімпійські ігри <i>Лілехаммер, Норвегія</i>			18	1+0+0=(1)
2020	III Зимові Юнацькі Олімпійські ігри <i>Лозанна, Швейцарія</i>	Орест Коваленко	Фрістайл, біг-ейр (бронза)	29	0+0+1=(1)
2024	IV Зимові Юнацькі Олімпійські ігри <i>Канвон, Південна Корея</i>			26	0 +1 +1=(2)

Фрістайліст Орест Коваленко поставив «бронзову» крапку у виступах збірної України на III Зимових ЮОІ у швейцарській Лозанні. У фінальних змаганнях у дисципліні «біг-ейр» наш юний земляк замкнув трійку лідерів з результатом 179.50 [7]. Рівнянин також пробував свої сили

у слоупстайлі. Його Олімпійський дебют видався вдалим, адже Орест Коваленко увійшов до топ-10 на ЮОІ-2020. Слоупстайл – це тип змагань, який передбачає виконання серії акробатичних стрибків на трамплінах, пірамідах і перилах, які розташовані на трасі у певному порядку. А біг-ейр – це дисципліна в якій спортсмен стрибає з великого трампліна, виконуючи у польоті різні трюки. Довжина польотів – від 5 до 30 метрів [7].

У складі національної збірної команди України для участі в IV Зимових ЮОІ в Канвондо (Республіка Корея) представників Рівненської області не було [2].

Таким чином, у роботі визначено, що Юнацькі Олімпійські ігри – це спеціально організовані змагання серед спортсменів-юніорів, які мають багато спільного та дещо відмінного з Олімпійськими Іграми. Подано призерів і чемпіонів з видів спорту у програмах Юнацьких Олімпійських ігор – представників Рівненщини.

Список використаних джерел

1. Біжик Т. І. Становлення Юнацьких Олімпійських Ігор. *Дипломний проект зі спеціальності 8.01020201 «Спорт (за видами)»*. Наук. керівн. М. П. Пітин. Львів: ЛДУФК, 2015. 97 с.
2. Міністерство Молоді і спорту України. Офіційний вебпортал. Юнацькі Олімпійські ігри (*Склади команд*). URL: <https://mms.gov.ua/sport/mizhnarodni-zmagannya/olimpijski-zmagannya/yunacki-olimpijski-igri> (дата звернення: 05.02.2025).
3. НОК України. Юнацькі Олімпійські ігри. URL: <https://noc-ukr.org/olympic/youth-games/> (дата звернення: 01.02.2025).
4. НОК України. Виступи українців на Юнацьких Олімпійських іграх ➤ Олімпійські чемпіони. URL: <https://noc-ukr.org/olympic/youth/gold/> (дата звернення: 01.02.2025).
5. Приходько І. І., Левадня С. А., Кравченко Т. А. Система підготовки спортивного резерву в Україні. *Сучасні технології у сфері фізичного виховання, спорту та валеології* : зб. наук. пр. за матеріалами III міжнар. (Інтернет) наук.-практ. конф. X : Академія БВМБС України, 2019. С. 90–96.
6. Радіо Трек: Новини. URL: https://radiotrek.rv.ua/news/23_medali_z_argentyuny_vezut_v_ukrainu_yuni_olimpiytsi_230792.html (дата звернення: 11.02.2025).
7. Радіо Трек: Новини. URL: https://radiotrek.rv.ua/news/yunyy_rivnyanmaie_peremogu_na_yunatskyh_olimpiyskyh_igrah_foto_244792.html (дата звернення: 11.02.2025).
8. Рівненське обласне відділення НОК України. URL:

<http://noc.rv.ua/> (дата звернення: 01.02.2025).